

דאי סלקא דעתך דאורייתא מכי שחיט בה כולי -

For if you will assume that it is דאורייתא, as soon as he slaughters it, etc.

Overview

ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף maintains ר' יוחנן; the גמרא infers that he cannot maintain the owners animal (so there is no issue of טבחה בעזרה דאורייתא), for in that case he is not שוחט (since it is אסור after the first nick (since it is אסור (תשלומי ד' וה' cannot be אסור). Our תוספות explores what is its status if it is אסור only מדרבנן.

משמע דאי הוה מדרבנן חשיב דמרה שפיר¹ -

It seems that if was prohibited (only) חולין שנשחטו בעזרה, it would rightfully be considered that the ox being slaughtered belongs to the owner -

ומתוך כך היה נראה לדקדק דתקרות עבודה זרה אסורה בהנאה דאורייתא -

And on account of this, it would appear that we can infer that deriving benefit from an offering to an ע"ז is prohibited מה"ת; we can make this inference -

מדקאמר לעיל² ורבי מאיר שוחט לעבודה זרה אמאי מחייב -

Since the גמרא asked previously, 'why does ר"מ find one who slaughters an ox for ע"ז, liable for ד' וה' payment; the question is -

כיון דשחט פורתא אסרה אידך לא דמרה קטבח ואי דרבנן הוה חשיב שפיר דמרה -

For as soon as he was שוחט a bit (for ע"ז), he made it forbidden בהנאה, so for the rest of the שחיטה, he was not שוחט the owner's ox'; now if ע"ז is forbidden is forbidden only מדרבנן, it should still be rightfully considered the owner's as we say here regarding חש"ב. This proves that ע"ז is תקרות מה"ת אסורה בהנאה מה"ת -

questions this inference:

ומיהו יש לדחות דתקרות עבודה זרה אפילו לא אסורה בהנאה אלא מדרבנן -

However, it is possible to reject this inference, for regarding ע"ז, even if it is תקרות ע"ז, nevertheless -

חשיב ליה שפיר לאו ידידה כיון דאסרו חכמים בכל הנאות -

It is rightfully considered that it is not his, since the חכמים prohibited it from all types of הנאה, meaning -

¹ Everyone agrees that חש"ב is אסור; the dispute is whether it is אסור מה"ת or (only) מדרבנן. If we would maintain that the אסור (הנאה) מדרבנן, has the effect that it no longer belongs to the owner, then there is a difficulty, regardless whether חש"ב is אסור or מדרבנן (if we maintain שחיטה מתחילה ועד סוף); why make the inference that ר"י maintains that חש"ב is אסור, since even if it is מדרבנן there will be the same difficulty. This proves that if חש"ב is מדרבנן, there is no issue of טבחה בעזרה דאורייתא.

² עא"ב.

דאפילו קידש בו אין האשה מקודשת -

- מקודשת the woman is not ע"ז תקרובת, **That even if he betrothed a woman with this** כדתנן בתוספתא זקדושין (פרק ד')³ המקדש בין נסך⁴ (ובע"ז⁵) בעורות לבובים⁶ כולי -

As it was taught in the תוספתא of קדושין, מסכת 'one who betrothed with נסך (and with ע"ז) and with עורות לבובים, etc. -

אף על פי שקדש בדמיהן אינה מקודשת -

- 'מקודשת she is not מקדש with their money, nevertheless **Even though he was** אבל חולין בעזרה אי הוי דרבנן וקידש בו את האשה מקודשת לכך חשיב דמריה -

However, regarding ח"ב if it were אסור בהנאה only **מדרבנן** and he was מקדש a woman with it, she would be מקדושת, therefore it is considered still that it belongs to the owner, even though it is אסור בהנאה, and תוספות proves this -

דבסוף האיש מקדש (קדושין דף נח,א) **קתני גבי חולין שנשחטו בעזרה -**

For in the end of מקדש the פירוש ברייתא states regarding ח"ב that if one was רבי שמעון אומר מקודשת -

רבי שמעון אומר מקודשת -

- מקודשת she is ר"ש maintains that **ר"ש**

ופריך אלמא קסבר רבי שמעון חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא⁸ כולי -

And the גמרא asked, 'it is evident that ר"ש maintains ח"ב is not מה"ת, etc.' -

תקרובת ע"ז continues discussing תוספות

ומיהו איסור אכילה דהויא ודאי דאורייתא יש לדקדק משמעתין דלעיל⁹ -

However, we can infer from the previous גמרא that the prohibition of eating מה"ת is certainly **מה"ת**, even if the איסור הנאה is only **מדרבנן** -

דפטרי רבנן שוחט לעבודה זרה משום שחיטה שאין ראויה -

For previously the רבנן exempted one who was שוחט for an ע"ז, from paying ד' וה' on account that it is an unfit שחיטה -

ואי איסור אכילה לא הויא אלא מדרבנן לא היה נחשב בכך שחיטה שאינה ראויה -

And if the prohibition for eating ע"ז is only מדרבנן, it would not be

³ ה"ז.

⁴ ע"ז is wine which was poured before an ע"ז, it is the same as ע"ז, which תוספות is discussing.

⁵ The תוספתא deletes the word 'ובע"ז', since we are discussing ע"ז, not ע"ז itself. However, in תוספתא it does state 'ובע"ז'.

⁶ The gentiles would cut a circle in the hide of the animal by its heart (לב), and would offer the heart with the hide around it for the ע"ז, hence the name עורות לבובים, the hides of the hearts. It is also considered ע"ז.

⁷ He sold the י"נ, etc. and was מקדש the woman with the money of the sale.

⁸ It is evident that if ח"ב is דאורייתא, the קידושין is effective; however, by ע"ז it is not effective, this shows that we cannot compare the two. Therefore, we can maintain that ע"ז is אסור בהנאה only **מדרבנן**, and nevertheless it is דמריה, for the prohibition is stricter; however by ח"ב if it is **מדרבנן** it still belongs to the מרה.

⁹ ע"א.

considered a שחיטה שאינה ראויה -

כמו מעשה דשבת¹⁰ למאן דאמר דרבנן -

Just like working on שבת, according to the one who maintains מעשה שבת (like שחיטה) is only אסור באכילה (שחיטה), so if the איסור of שחיטה שאינה ראויה, this proves that by איסור באכילה מדרבנן, why is it a שחיטה שאינה ראויה, even though the איסור הנאה may be only מדרבנן –

anticipates a difficulty: תוספות

ואין להקשות דאי אסור באכילה דאורייתא היינו על כרחך משום דהוקשו למת¹¹ -

Ans one cannot ask, if it is forbidden מה"ת to eat תקרובת ע"ז, perforce the reason is because תקרובת ע"ז has been likened to a corpse, so -

מהאי טעמא נמי תיאסר בהנאה כמת -

For this very same reason it should be forbidden מה"ת like a corpse?

answers: תוספות

ויש לומר כיון דכתיב¹² ויאכלו זבחי מתים לאכילה איתקוש ולא להנאה:

And one can say; since it is written, ‘and they ate the sacrifices of the dead’, so הנהא was compared to מתים, only regarding eating, but not regarding תקרובת ע"ז.

Summary

It is possible that תקרובת ע"ז is אסור בהנאה only מדרבנן, but nevertheless it is stricter than חש"ב, since איסור הנאה is more encompassing. In any event it is certainly אסור באכילה מה"ת.

Thinking it over

1. Why is it that if something is אסור בהנאה מה"ת, it no longer belongs to the owner, however if something is אסור בהנאה מדרבנן, it can still belong to the owner?

2. Are we to understand that by תקרובת ע"ז (regarding איסור הנאה) extends even to דמיהן¹³; even then she is not מקדושת חש"ב, however by חש"ב it does not apply even to the item itself and she is מקדושת חש"ב even if he gave her the חש"ב itself?

¹⁰ See עא,ב.

¹¹ See footnote # 12.

¹² The reads זבחי מתים תהלים קו, כח in פסוק. We are comparing בעל פסוק (which is ע"ז [תקרובת]) to זבחי מתים. However, it is limited to זבחי מתים ויאכלו. Meaning when they ate the ע"ז to תקרובת ע"ז it is if they ate זבחי מתים.

¹³ See footnote # 7.